

Adresse:

Idjtihad Constantinople

Téléph: St. 865

XVIIIme ANNÉE

1 Juin: 1923 — No. 154

اجتهاد

حياتی ، فلسفی ، اجتماعی فکر غزته سی

اداره خانه سی

جفال اوغلنده « اجتهاد نهوی »

تلفون: استانبول ۸۶۵

« اون سکزنجی سنه تاسیسیه »

نومرو ۱۵۴ — ۱ حزیران ۱۹۲۳

دنياده آرام دوق بهشتي
يا لکن نادى عرفانده بولدم .

مرشدم ديمشدى : طوئك بنديى ،
آياغمندن كسوب آتدى بنديى ،
قوشوب كيردم بزم عشقه ، كندى
بر نوره مستغرق عمانده بولدم .

شهرمدر انين رباب عشقك ،
ذوقيله پروجدم عذاب عشقك ،
شرح رنگينى كتاب عشقك
كوزمندن دوكون آل قانده بولدم .

نفسمده قاووشدم طوره ، كايمه ،
بيكانه دكلم علمه ، علميه ،
التجا ايدنجه قلب سليمه
آرادېم شيشى بر آنده بولدم .

بيك جانله مشتاقم وصال ياره ،
دوا آوارىم جسم بيماره ،
غايه اذواق وجه دلداره
باقهرق جان و برون قربانده بولدم .

پيرمدر مقتدا ارکان عشقه ،
نفسبرى او يازدى فرقان عشقه ،
حق ، مقام اولوب فرمان عشقه ،
نارى نور ايدن سلطانده بولدم .

نوادى زاده

ازمير

مكيب

(اجتهاد) تعقيبات عدليه آئنده

بر سنده نبرى بزي محكمه سالونلرنده دولاشديران
وعصر مزجه هيچ بر عدليه شان آور اولمايان عدلى
تعقيباتك صفحاتى قارئلر مزجه معلومدر . بتون تاريخ
كتابلرنده مسطور بر وقعه تاريخيه يي ذكردن صوكره
«بالطبع شيمه صرحمله قابل تأليف كورولمز» عبارده سنك
فضاحت لسانيه يعنى حاشا «سب نبى» . عد ايديله رك
جزا قانونك ۵۵ نجى ماده سنك حقمزده تطبيق اولونماسى
اراده سننيه لك مرادى ايدى . سلطنت فرديه بونى
ايسته دى ، عدليه ناظرى بونى مدعى عموميسنه ايستتدى .
وكيل مدافع و بالذات محرر مقاله الك مقنع ، الك ملزم
مدافعاتى تكرار ايتديلر . مدعى عمومى «عبدالله جودت
بكلك قيدر مقاله لرني ، مدافع لرني حرمته ديكله م فقط

مقاله سنده هتك حرمت واردر ، اول وجهله تمين جزا
سنى ايسته رم» ديدى . استانبول مطبوعاتندن ، (آقسام)
و (ايدى نلق) مستنفا اولاراق ، هيچ برى حریت فكريه
واقع اولان بو صريح و چيركين تجاوزى پروتستو
ايتمى . كنجلك لاقيد ، سيرجى قالدى (آناطولو) ده
(يكي آطنه) كبي بعضى جوانمرد غزته لر حادثه يي پرو-
تستو و استانبول حكومتى وعدليه سنى تقبيح ايتدى .
مدافعات ، حاكمه خاص بى طرفلق ايله ديكله نيكدن
و محكوم مقاله ايله مطبوع مدافعه نامه او قوندقون صوكره
حقمزده الك كوچوك بر جزا ويرمك ممكن دكلدى . ايكنجى جزا
محكمه سى ، مطبوعات قانونك ۱۶ نجى ماده سنده كى «اديان
معروفه دن برني تزييف فقره سنى حقمزده تطبيق و بزي»
يوز ليرا بجزاى نقدى ايله تجزيه يه قرارى و يرمشدى .
استيناف ايتدك . بدایت مدعى عمومى سى ده قرارى استيناف
ايتدى . «فضاحت لسانيه واردر محكمه يا كلش يادى» ديدى .
استيناف جنحه ده مدافعاتى تكرار ايتدك . محكمه ده ،
قرارى اولدن يعنى مظلونى ديكله مكسرين و برون بعضى
اعضا قارشيسنده بولوندوق . اعضادن الحاج ابراهيم بك
«بن بويله محاكمه ده بولونمام» ديه رك رأى و يرمكن
استيكاف و محكمه يي ترك ايتديكى كبي عزيز و يعقوب بك
اسمنده ايكي عضو ايسه ، قرارنامه ده كورولديكى اوزره
حبس جزا سيله يعنى فضاحت لسانيه جرميله تجزيه مئزى
طلبده اصرار ايتشلردو . شو ايكي حاكمه ، مدافعه لر مئزى
بر حاكم عادل قولاييله ديكله ديكرمى ؟ ۱۴۹۹ نومرولو
(اجتهاد) ده مندرج و دوسيه ده موجود مدافعه نامه مئزى
دقتله او قوديكزمى ؟ ديسك بونلر ثبوت جمله سنى او قودق
حاصل اولان قناعت وجدانيه مز اوزره سينه حكم مئزى و يرك ،
ديه بيليرلرمى ؟ مراجعت ايتديكمز بر چوق قانون شناسلرك
علمى قناعت و حكمه لر نجه ، وظيفه حاكميتك استلزام ايتديكى
دقت و حسن بى طرفى ايله ديكله نمش ، اوزون و مدلل
مدافعه نامه مز او قونمش اولسه ايدى حقمزده و يريه لك
قرار عدم مسؤليت قراندن باشقا برشى اوله مازدى .
وكيل مدافع مز حسن فريد بك اسلامك شيمه حكمت
وانصافنه مخائف اولاراق (معاريه) لك اظها ايتديكى
احتراس دن و بين الاسلام قراء كن غنه لرده از جمله

صاردی: بانا خطاباً «بن سزه پك دارغيم» دیدی و بونی سويلرکن اعدائمه قراردادده بر حاکم سیاسی قارشيمده طور ییوردی. سببی او کرئمک ممکنمی؟ «سؤال باب مشیختک نشر ایتدیکی ظفر دعاسی حقنده یازدیگنز مقاله ده دین اسلامه تجاوز کزدن دولای» جوابی ویردی:

سزجه محکوم مقاله یی او قودیکز می؟ سؤاله «خایر بن او قومادم فقط او قویانلر سويله دیلر» جوابی ویردی. حیرتمک بو آنده نه قادر درین اولدیغی تخمین قولای در. رجا ایدهرم، او طه جی بنده کزه امر ایدک شیمدی بنمله برابر کلسین (اجتهاد)ک اونسخه سنی تقدیم ایدیم دیدم. واجتهاد نه وینه عودتمده هان بر نسخه کوندردم. ایرته سی کونی یینه محکمه تمیز رئیس اولی محترم حیدر منلا بکی کوردم. مقاله می او قودیکز می اسلامیه بر تجاوز وارمی دیدم؟ جواباً «خایر یوقش حق بر حر. متسزک ده بولامد» دیدی. او زمان بن کنیدی فضله طونامایارق سزاک بیسوک محکمه نک رئیس سکر، سز محکمه وجدان کزده بنده کزی اسلامیه متجاوز بر کیمسه اولاراق محکوم ایتشدیکزه قاتل بنم دین بر آدم بیسله قبل التحقیق محکوم ایدیله مک قاعده ایکن، بو استعجال کز سحیه حاکمیه، موافقی در؟ شونک بونک سوزیله بر آدم اتهام اولونور می. اسباب ثبوتیه قار شیسنده قناعت وجدانیه تحصیل اولونمادن اک کوچوک بر نهمله بر کیمسه یی اتهام ایتک، بنده کزک عدالتی آکلایشمه کوره، هیچ جائز دکدر دیدم. منلا بک صوصدی و بو صوصماق هیچ شهب، یوق اثر فضیلت ایدی فقط او زماندن بری راست کلدکجه یوزنده شو معنای او قورم: نهوت سن حقلیسین فقط بر کره بن سنی دین لک دشمنی طانیتمدن بو اعتقاد مدن واز کچه میورم؟ عقام، منطق نه دی رسه دیسین اونلر نجه حکم سزدر حس و قلب سانا بغض ایتکدن ذوق آلیور. ۱۱ سنه اول (اجتهاد)ک ۵۴ نومرولو ۱۴ شباط ۱۳۲۸ تاریخی نسخه سنک اسلامیه تجاوز عد ایدیلش و علمیه جریانلر تولید ایتش اولان ۱۳۲۱ نجی محیفه سنی عیناً و حرفیاً استنساخ و انصاف اهلک نظر ملاحظه سنه عرض ایدپیورم:

(صفین) و (جل) مقاله لرنده یتش بیک مسلمان قاننک یینه مسلمان قلیجیله دو کولدیکندن، مقام مدافعه ده، بحث ایدرکن محترم رئیس سامی بکه خطاباً «رئیس بک سويلتمه یکزه، صوصدیر یکزه» دییه باغیرمادن کنیدی لری آلامایان یعقوب و عزیز بکلر عادلانه و بی طرفانه بر حکم ویرمک قصد نجیبیله بزم مقاله و مدافعه نامه سزی او قوموش، اتهام ایدیلدی کز فعله قارشى مدافعه نفسک اک صریح حقمنز اولدیغی بر لحظه دوشونمش واسه لردی بوضورتله تحدید مدافعه بولنده بر مداخله ایله حق مدافعه سزی قصر ایتمیه جالیشمازدی. علمیه دن شرف الدین افندی حقیقی مسلمانجه انصاف ایتمه مش اولسه یدی بلکه شیمدی حبس جزاسی قراری آلتنده محکمه تمیزه کیتمش اولالا جاقیق. چونکه اکثریت، حریت اجتهادی جرم کورن طرفده قالا جاقیدی. عبدالقادر کمالی بکک مصونیت شخصییه قانونی، کوریکزه، نه قادر بی چاره قالیور؟! منور باش قوماندانمز، مصطفی کمال پاشا حضرتلری صوک نطقلرینک برنده «حاکمیت ملیه، بیسلیکنز افندیلر، فکرنده، و آئنده، اجتهادنده هر کسک حر اولماسی و بونلری اظهار و اجرا ده سربست بولونماسی در» دییور لردی. هانی سربستی اجتهاد؟ ایکنجی جزا محکمه سی سلطنت فردیه نک محکمه سی ایدی؟ اراده سنیه ایله اقامه ایدیلش اولان دعوا سزی بالضرور مرضی شهر یاری دائره سنده رؤیت ایتشدی. فقط استیناف محکمه سی سلطنت ملیه زماننده حکمی ویردی، مملکت مزده اون بش سنه دنبری اسمارک دیکشدیکنه و اسمارک دیکشمه دیکنه دلخراب شاهد اولماقده یز. بر انقلاب اون سنه صوکره اولسون کاله ایرمش بر میود ویرمک ایجاب ایدردی. بوندن اون برسنه اول، بر کون، او زمان محکمه تمیز اعضا سندن بولونان محبم عبدالله افندی بی زیارت کیتمش ایدم. محکمه تمیزک زیارت سالوننده قونوشورکن حیدر منلا بک ایجری یه کیردی محبم عبدالله افندی تهالکله بنی حیدر منلا بکه تقدیم ایتدی اسمم تلفظ اولونور اولونماز محکمه تمیز رئیس منلا بکک یوزینی بر بخار برودت

مشيخت جليله نك تعميم ايتديكي دعا

بسم الله الرحمن الرحيم

«اللهم صل صلاةً كاملةً وسلم سلاماً تاماً على سيدنا محمد الذي تحل به العقد وتنفرج به الكرب وتقضى به الحوائج وتنال به الرغائب وحسن الخواتيم ويستسقى الغمام بوجهه الكريم وعلى آله وصحبه في كل لحظه ونفسٍ بعدد كل معلوم لك ٤٤٤ دفعه او قونه جقدر»

اجتهاد

يوقارى به عينا يازديغمز دعا باب مشيخت طرفندن يوزيكلارجه طبع اولوناراق ابتدائى وتالى مكتبلره توزيع وبونك ٤٤٤ دفعه اطفال مساهينه اوقوت دورولماسى امر اولونمشدر . المزه كچن بو نسخه سنى (منبع العرفان) مكتبنه مداوم اون ايكي ياشنده بر چوجوق دن آلدق . (اجتهاد)ك اجتهادى شو مركززده در : دعا، قلبى اللهنه ربط ايدن بر وجد و هيچانك افاده سى در . بو جهتله دعائى تشكيل ايدن كلهلر دعا ايدنك اك زياده محرم جان و وجدانى اولان كلهلر اولق طيى در . بو دعا عربجه در . معناسنى اون ايكي ياشنده كى تورك چوجوقلرى دكل قرق ايكي ياشنده كى هر عرب دخى قولاي قولاي آ كلاماز . دعا ٤٤٤ دفعه دكل، وجدان وجانك آرزو و شدت هيچانه كوره تكرار اولونمايدير . دعادن مقصود جلب نصرت ايسه بوضورتله ، ياكيز بوضورتله ، نصرته مظهر اولمايه اميدوار اولماق عدالت مطلقه الهيه يه قارشى بر غفات ومعصيت در :

واقعا الله : « ادعوانى استجب لکم » ديور . فقط بونك معناسى ، معناسنى آ كلاماديغمز كلهلرى ٤٤٤ دفعه اوقوبك سزه هر ايسسته ديك كزى ويريرم ديمك اولماياجانجى جاى تردد دكلدر .

دعائى اعلاسى بولغارلر ايتديلر : اوتوز بو قادار سنه چاليشديلر عرقلرى قوتلنديرديلر ، تشكيلات اداريه پروگراملرله دكل بالذات تنظيم اداره و اجراى حسن اداره ايله مشغول اولديلر . ظفر و حفظ استقلال اسبابى جاضر لاديلر : وطنه ، حريته و مملكتلرينك بر استقباله

مالك اولديغه ايمان ايتديلر بو قوت ايمان ايله كيجه كوندوز سسى ايتديلر « ليس للانسان الاماسى » يى مسلمانلردن بيك كره داها اى آكلاديلر . بز ساخته مسلمان و ساخته انسانلر ياديغمز كيى عرفانسز ، ايمانسز اولاراق ، دكل برايمر اطورلغك ، حتى كوجوك بر قريه نك بيله بقا بولا جاغنه اينانماديلر . بولغارلر ك سر مظفريتلىنى آ كلاماق ايسترميسكز بازولرىنى ، كويلو-لرينك عاقبتلىنى ، كيسه لرىنى ، خواص وعوامنك دماغلىنى معاينه ايديكز . بزم قفا طاسلر من بوشالدى . دريلر يمزك ايچنده ات ، كيمك قان قالمدى . كويلر مزده كويلو ، كويلر مزده كوى قالمادى . آناطولى بوشالدى . آناطولى خسته در ، آناطولى اوليور . آدم باشنه دولته برليرا ويرن آناطولى نك حتى ايچين دولت آدام باشنه بر غروش ويرمه يور . ايشته دولتك ١٣٢٨ بودجه سى ، امور عجيّه عموميه ايچين ويريلن پاره ٩٠٧٩٩٠٦٢٩ غروشدن عبارت در [*] .

[اجتهاد - ١٤ شباط ١٣٢٨]

١١ سنه اول باصيلان بوسطرلر - كه غيرت اسلاميه و حيمت مليه حسلر بله مشحون در - دينه تجاوز عد اولونمشدى ، فقط هيچ بر تعقيبات عدليه يى دعوت ايتمه مشدى ١١ سنه صوكره (مذهب بهاء الله) مقاله سى ، محررى بر سنه محكمه لرده سوروندوريور ، مادي ، معنوى عظيم خسارلره اغرانيور . وحالا جزاى نقدى و حبس جزا ريله تجزيه سى ادعا اولونيور . اون بر سنه ظرفنده ، ترقى ايتشمز فقط حريتك بالخاصه فكر و وجدان حريتك معنى مقدسنى آ كلاماقده دكل ، فكر و وجدان حريتلرلى قهر و تضيقده ترقى ايتشمز ! (برلين) (پارس) (لوندرد) شهرلرند بولوندم . اوراده نه نقطلر ديكله دم ، مؤسس ، اعتقاد و معروف اديان وامثالى حقنده نه كسكين مناظره لر ، مناقشه لر ، مهاجملر كورددم ، كه بونلر ببيكده برينه بوراده تحمل اولونماز . (لوندرد) نك عمومى باغچه سى اولان « هايد پارق » ده پورتايف صنداليه سى اوزدرينه چيقاراق اوكنه كلنه (حضرت عيسى) نك [*] ٤٩ نومرولو (اجتهاد)ك يانفين وار مقاله سنى ده مطلقا اوقويكز .

دیه بیلدیکی وهیچ بر جزا محکمه سنه سوق اولونماق
خاطره گله دیکی زمان، اسلام، شیمد بکندن بیک قات فضله
محترم، معظم و متین ایدی: بو قاره قوت بزم الک و خیم
ضعفمزدور. دماغی و عقلی ییهرک یاشایان بو ا کول
و غرب ذهنیت مستوایه دن روحلرمزی تخیلیص ایتمک
ایچونده بر همت بلنده محتاجز. بو غزا باشقا بر نعبه،
باشقا بر جیش و باشقا بر سوق الجیش ایستر. کوزه کو-
رونور دشمنی مملکتدن طرد ایتیه موفقی اولان علو
همت، بزی بو کوزه کورونمز دشمنندنده قورتارمايه
مدعودور. و بزه بو روحانی ظفر دخی موعوددر.

۱۲ مایس ۱۹۲۳ اجتهاد نوری

ع. ج.

صنعتک موضوعی

۱ — صنعتک موضوعی طبیعت می در ؟

«صنعت» دینجه ایلك خاطره کلن «طبیعت» در.
دیرلرکه: «صنعت، طبیعتک تدقیق در؛ صنعت، طبیعتک
تقلیدی در؛ کوزلاک، طبیعتده در؛ طبیعت، اک ماهر
استاد در. طبیعت اک بویوک صنعتکاردر؛ طبیعت، اک
بویوک مکتب در. . . .» بو حکملر عجبا نه درجه یه قادر
دوغری در؟ صنعتی رسم، هیکل تراشی، معماری،
رقص، موسیقی . . . کبی قسملره آیرمشلردر.
بونلردن موسیقی نظر اعتباره آلام. بو صنعتک طبیعتله
هیچ بر مناسبتی یوقدر. موسیقی اثری روزکارک سسیله،
یا خود قوشلرک نغمه سیله ایضاحه قالدیشمق غریب اولور.
موسیقی اثری بالعکس طبیعی اولمایان سسلردن ترکیب
ایدر. بو اعتبار ایله درکه بر (تهوفن) ک بر (واگنر) ک
اثری طبیعت خارجنده قالان موضوعلردر. معماری ده
ایله! طبیعتک بزه معماری نمونه سی اوله رق کوسته ره-
بیله جکی نه در؟ نهایت تحت الارض بو ماغارا، بر قایا
کتله سی ایچنه آچیلان بر قووق دگی؟! بو طبیعی نمونه-
لرک بر اوله، بر سر ایله، بر معبدله نه مناسبتی، و مشابهتی
اولایلیر؟ . . . رقص ده ایله دگی؟ رقاصک یابدینی
تسکامللر هانکی طبیعی و انسیاقی حرکتلرمنزک

و حواریوننک حیاتلری تنقیداً اوزون نطقلر سوویه یین
کیمسه لر کوردیم، او زمان بتون (بیوک بریتانیا) نک
پرستیده سی اولان قرالیه چه (ویکتوریا) نک حیات
خصوصیه سی حقنده بیله یان اجتهادلری ملاه ناسده بیان
ایدن خطیلر کوردیم. منزله لر، همان هر دقیقه دکیشن سامعلر
حلقه سیله محاط خطییک اوکندن کچرکن بر قاچ دقیقه
دیکارلر، سوکره That is his opinion یعنی «بو اونک
اجتهادیدر» دیهرک اوزاقلاشیرلر. بو خطیه بغض ایتمک
کیمسه نک خاطرینه کگز متعصباق، صاغلام اعتقادک
شانندن دکلدر. اعتقاد و اجتهادینه مخالف اعتقاد
و اجتهادلرله قارشق قارشق یه کله مه یین بر کیمسه، اعتقاد
و اجتهادینک منات و اصابتدن امین دکلدر. اعتقادی
انتخاب و اعترافده سربست اولمایان کیمسه روحنک یاریسنی
ضایع ایدر و بو سربستی یه مانع اولانلردخی یاریم روحلی
اولورلر. بر جمعیت یاریم روحلو فردلردن متشکل اولما-
مالی. جمعیت مز نام روحلو فردلرک قانع و مساعفه کار بر
بر منظومه آهنگداری اولسون!

ملت مزده بیوک بر تنظیم کاراق استعدادی وار. ذکای
فطریسی یوکسک در. آلمان، اوستریا، انگلتره کویلو-
لریله کویلولرمزی مقایسه ایتدم: بزم کویلولرمز بونلرک
جمله سنک فوقنده بر عقل سایمه مالاکدر. طبقات اجتماعیه
یوکسه لدنجه بز آشایلیورز: مخروط اجتماعیمزک ارتقاعی
آزه، قاعده سی بیوکدر. امی کویلولرمزک، فطری ذکا-
لرینه، عقل سلیملرینه دائر بر جوق مضبوطاتم واردر، که
باشقا یرده بونلری اجتهاد قارلرینه عرض ایده جکم.

زمان سعادتده و دهاها سوکره لری بو تعصب یوقدی
«لا کراه فی الدین» بیورلمشدی، بو کون بیکده برینه
تحمیل اولونامایان مناقشات دینه و فلسفیه او زمان علماً
جامعلرده جریان ایدردی. کیمسه کیمسه یی تلغین و تکفیر
ایتمهی دوشونمزدی. و او زمان ده اسلام علماً اقتصاداً
اجتماعیاً چوق یوکسکدی. بیوک بر عرب شاعرینک
طقوز عصر اول

قسم الوری قسین هذا عاقل

لادین فیه و دین لاعقل له.